

EMD-bulletin

– nytt fra menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg

Nr. 1 År 2013 Dato 4. februar Utgiver Norsk senter for menneskerettigheter

Kategori 1-avgjørelser fra EMD: Januar

Article 9 - Freedom of thought, conscience and religion

1. Everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion; this right includes freedom to change his religion or belief and freedom, either alone or in community with others and in public or private, to manifest his religion or belief, in worship, teaching, practice and observance.

2. Freedom to manifest one's religion or beliefs shall be subject only to such limitations as are prescribed by law and are necessary in a democratic society in the interests of public safety, for the protection of public order, health or morals, or for the protection of the rights and freedoms of others.

EWEIDA and OTHERS v. THE UNITED KINGDOM

Date: 15/01/2013 **Application no.:** 48420/10; 36516/10; 51671/10; 59842/10

Articles: 9; 9-1; 9-2; 14; 14+9; 35; 41

Conclusion: Remainder inadmissible; Violation of Article 9 - Freedom of thought conscience and religion (Article 9-1 - Manifest religion or belief); No violation of Article 9 - Freedom of thought conscience and religion (Article 9-1 - Manifest religion or belief); No violation of Article 14+9 - Prohibition of discrimination (Article 14 - Discrimination) (Article 9 - Freedom of thought conscience and religion; Article 9-1 - Manifest religion or belief); No violation of Article 9 - Freedom of thought conscience and religion (Article 9-1 - Manifest religion or belief); No violation of Article 14+9 - Prohibition of discrimination (Article 14 - Discrimination) (Article 9 - Freedom of thought conscience and religion; Article 9-1 - Manifest religion or belief); Pecuniary damage - claim dismissed; Non-pecuniary damage - award

The case concerned four applicants that were practising Christians. Ms Eweida, a British Airways employee, and Ms Chaplin, a geriatrics nurse, complained that their employers placed restrictions on their visibly wearing Christian crosses around their necks while at work. Ms Ladele, a Registrar of Births, Deaths and Marriages, and Mr McFarlane, a Relate counsellor complained about their dismissal for refusing to carry out certain of their duties which they considered would condone homosexuality.

Norsk sammendrag på [Lovdata.no](http://lovdata.no)

Norsk senter for menneskerettigheter

Redaktør **Anne-Li Norderhaug Ferguson**

Redaksjonsassistent **Camilla Martin & Zuzanna Godzimirska**

Kontakt & abonnement info@nchr.uio.no

+ Nyttige lenker

- Hudoc: EMDs database over egne avgjørelser
- Lovdata: EMD-sammendrag på norsk
- Informasjon om klage til EMD
- Norsk senter for menneskerettigheters EMK-sider
- Norsk senter for menneskerettigheters bibliotek
- EMD-bulletins internettsider

Månedens utvalgte: Eweida and Others v. The United Kingdom

Fakta:

Den første klageren, Nadia Eweida, var født i 1951, bodde i Twickenham og jobbet i innsjekkingsstaben til British Airways. Den andre klageren, Shirley Chaplin, var født i 1955, bodde i Exeter og jobbet som geriatripsykepleier. Den tredje klageren, Lillian Ladele, var født i 1960, bodde i London og jobbet som en fødsels-, dødsfalls- og ekteskapsregistrator. Den fjerde klageren, Gary McFarlane, var født i 1961, bodde i Bristol og jobbet som rådgiver for Relate, en privat organisasjon som tilbød konfidensiell terapi gjeldende seksuelliv og forhold. De fire klagerne var alle praktiserende kristne. De to første klagerne hadde blitt ilagt restriksjoner av sine arbeidsgivere i forhold til retten til å bære det kristne kors på jobb. De to andre klagerne hadde blitt avskjediget fordi de hadde nektet å gjennomføre visse plikter, som ifølge dem ville fremstå som et uttrykk for aksept av homoseksualitet.

Anførsler:

Den første, andre og fjerde klageren anførte at restriksjonene de hadde blitt ilagt av sine respektive arbeidsgivere utgjorde en krenkelse av deres rettigheter etter artikkel 9, alene og sammenholdt med artikkel 14. Den tredje klageren anførte krenkelse av artikkel 9 sammenholdt med artikkel 14.

Staten imøtegikk klagerens anførsler.

Tredjepartsintervensjon fra the Equality and Human Rights Commission, the National Secular Society, Dr. Jan Camogursky and the Alliance Defense Fund, Bishop Michael Nazir-Ali, the Premier Christian Media Trust, the Bishops of Chester and Blackburn, Associazione « Giuseppi Dossetti: i Valori », Observatory on Intolerance and Discrimination against Christians in Europe, Liberty; the Clapham Institute and KLM, the European Centre for Law and Justice, Lord Carey of Clifton, and, the Fédération Internationale des ligues des Droits de l'Homme (FIDH, ICJ, ILGA-Europe), i henhold til artikkel 36(2).

Domstolens vurderinger:

Domstolen vurderte først hvorvidt sakene skulle tas til behandling. Den minnet om at formålet med regelen i artikkel 35, er å tilby medlemsstatene en mulighet til å forhindre eller rette opp påståtte krenkelser før de gjøres gjeldene for konvensjonens institusjoner. Regelen hviler på en forutsetning, nedfelt i artikkel 13, om at det finnes et effektivt rettsmiddel i det nasjonale system. Det foreligger

imidlertid ikke noe krav om at en klager anvender et rettsmiddel som, « ifølge rettslig oppfatning på det relevante tidspunktet » ikke synes å kunne råde bot på krenkelsen. I den foreliggende sak vedgikk Domstolen at den andre klageren hadde mislyktes i å uttømme nasjonale rettsmidler med hensyn til anførselen om krenkelse av artikkel 9 og 14 (direkte diskriminering). Domstolen vurderte derfor at denne delen av klagen skulle avvises. Domstolen fant det imidlertid ikke bevist at klageren hadde hatt tilgang til et effektivt rettsmiddel med hensyn til klagen etter artikkel 9 og påstanden om at kravet om å fjerne eller dekke til korset utgjorde et uforholdsmessig inngrep i hennes rett til å gi uttrykk for sin religion. Bortsett fra denne delen av klagen, vurderte Domstolen at de resterende klagene ikke var « åpenbart ugrunnede » i artikkel 35(3) bokstav a forstand og at de heller ikke skulle avvises på annet grunnlag.

Domstolen behandlet deretter de materielle sider av saken. Den viste først til generelle prinsipper etter artikkel 9. Domstolen minnet om at tanke-, samvittighets- og religionsfrihet er ett av grunnelementene i et demokratisk samfunn. Den religiøse dimensjonen er en av de mest vitale elementene ved troende personers identitet og for deres forståelse av liv, men er også verdifull for ateister, agnostikere, skeptikere og uberørte personer. Pluralismen i demokratiske samfunn avhenger av den. Å ha en religiøs overbevisning og å skifte religion eller overbevisning, er en absolutt og uforbeholden rett. Religionsfrihet omfatter imidlertid også frihet til å gi uttrykk for sin overbevisning, alene eller privat, så vel som gjennom praksis i et fellesskap med andre eller i det offentlige. Å gi uttrykk for religiøs overbevisning kan komme i form av tilbedelse, undervisning, praksis og etterlevelse. Å vitne i ord og gjerning er tett forbundet med eksistensen av religiøse overbevisninger. Ettersom en persons tilkjennegivelse av sin religiøse overbevisning kan påvirke andre, legger artikkel 9(2) til grunn at enhver begrensning på en persons frihet til å ytre sin religion eller overbevisning må være foreskrevet ved lov og nødvendig i et demokratisk samfunn av hensyn til ett eller flere av de legitime formål nevnt i bestemmelsen. Retten til tanke-, samvittighets- og religionsfrihet omfatter holdninger som oppnår en viss grad av styrke, alvor, sammenheng og viktighet. Selv om overbevisningen oppnår den påkrevde grad av styrke og viktighet, kan det ikke sies at enhver handling som på en eller annen måte er inspirert, motivert eller påvirket av den, utgjør et « uttrykk » for den. Handlinger eller unnlater som ikke direkte gir uttrykk for den nevnte overbevisning, eller som bare har en fjern tilknytning til en trosoppfatning, er dermed ikke beskyttet av artikkel 9. For å anses som et « uttrykk » i artikkel 9s forstand, må handlingen det gjelder være nært forbundet med religionen eller overbevisningen. Som eksempel kan nevnes en tilbedelses- eller hengivenhetshandling som er del av en generelt anerkjent religions- eller overbevisningspraksis. Uttrykkelse av religionstilhørighet eller overbevisning er imidlertid ikke begrenset til slike handlinger; eksistensen av en tilstrekkelig nær og direkte sammenheng mellom handlingen og den underliggende overbevisningen må vurderes konkret i hver sak. Det foreligger ikke noe krav om at klageren må kunne bevise at han eller hun handlet i tråd med en plikt som følger av religionen. Domstolen vedgikk at det forelå rettspraksis som tyder på at det ikke er å anse som et inngrep i artikkel 9(1)-rettigheter dersom klageren kan omgå begrensninger i retten til å gi uttrykk for sin religion eller overbevisning. I tilfeller der begrensningen kan omgås trenger den derfor ikke å rettfærdiggjøres etter artikkel 9(2). Ved henvisning til tidligere rettspraksis gjeldende ileggelse av restriksjoner i arbeidstakers religionsfrihet på arbeidsplassen, viste Domstolen til at Kommisjonen i flere avgjørelser hadde konkludert med at det ikke var å anse som et inngrep i en persons religionsfrihet, dersom arbeidstakeren hadde mulighet til å fratre stillingen og skifte arbeid. Domstolen hadde imidlertid ikke anvendt denne tilnærmingen på begrensninger i individers utøvelse av andre konvensjonsrettigheter

på arbeidsplassen, for eksempel retten til respekt for privatliv etter artikkel 8, retten til ytringsfrihet etter artikkel 10 eller den negative retten, til ikke å melde seg inn i en fagforening, etter artikkel 11. Gitt religionsfrihetens viktighet i et demokratisk samfunn, fant Domstolen derfor grunn til å fravike Kommisjonens tilnærming. I tilfeller hvor et individ klager over begrensninger i religionsfriheten på arbeidsplassen, vil en bedre tilnærming, ifølge Domstolen, være å ta muligheten for å bytte arbeid med i helhetsvurderingen av om begrensningen er forholdsmessig. Etter veletablert rettspraksis nyter medlemsstater en viss skjønnsmargin ved avgjørelsen av hvorvidt, og i hvilken grad, et inngrep er nødvendig. Domstolens oppgave er å avgjøre hvorvidt tiltakene iverksatt på nasjonalt plan kan rettfærdiggjøres og om de er forholdsmessige. I tilfeller hvor de innklagede handlingene utføres av private selskaper og derfor ikke kan tilskrives staten direkte, slik tilfelle var for den første og fjerde klageren, må Domstolen vurdere spørsmålet i lys av statens positive forpliktelse til å sikre artikkel 9-rettigheter for personer innenfor sitt myndighetsområde. Domstolen viste til at en rimelig balanse må oppnås mellom de konkurrerende interessene til individet og samfunnet som helhet, både når det gjelder positive så vel som negative forpliktelser.

Domstolen viste deretter til generelle prinsipper etter artikkel 14. Den minnet om at artikkel 14 er subsidiær i forhold til konvensjonens øvrige artikler. Anvendelsen av artikkel 14 forutsetter imidlertid ikke at det foreligger noen krenkelse av andre bestemmelser, og er på den måten autonom. For at bestemmelsen skal kunne komme til anvendelse, er det tilstrekkelig at fakta i saken omfattes av en annen materiell bestemmelse i konvensjonen eller dens protokoller. Domstolen har i sin rettspraksis fastslått at kun forskjellsbehandling basert på identifiserbare karakteristikk eller « status », kan karakteriseres som diskriminering i artikkel 14s forstand. I henhold til artikkel 14 er diskriminering på grunnlag av « religion » forbudt. For at artikkel 14 skal være anvendelig, må det foreligge en forskjellsbehandling av personer i sammenlignbare, eller relevant liknende situasjoner. Retten til ikke å bli diskriminert ved utøvelsen av andre konvensjonsrettigheter anses imidlertid også krenket når stater, uten en objektiv og rimelig begrunnelse, ikke forskjellsbehandler personer i tydelig forskjellige situasjoner. Behandlingen er diskriminerende dersom den ikke søker å oppnå et legitimt formål eller dersom det ikke er et rimelig forholdsmessighetsforhold mellom de iverksatte tiltakene og formålet som søkes oppnådd. Ved vurderingen av hvorvidt, og i så fall i hvilken grad, ulikheter i ellers liknende situasjoner rettfærdiggjør forskjellsbehandling, nyter medlemsstatene en skjønnsmargin hvis størrelse avhenger av omstendighetene, saken og bakgrunnen for den.

Domstolen gikk så over til anvendelsen av disse prinsippene i den foreliggende sak. Den behandlet først saken til den første klageren. Det var ikke omtvistet for Domstolen at Eweidas insistering på å vise korset frem på jobben var motivert av hennes ønske om å uttrykke sin kristne tro. Domstolen slo fast at Eweidas oppførsel var en måte å gi uttrykk for sin religiøse overbevisning på, i form av tilbedelse, praksis og etterlevelse, og at dette var omfattet av artikkel 9. Domstolen viste til at Eweida ble sendt hjem fra jobb 20. september 2006 fordi hun nektet å dekke til korset i strid med selskapets kleskode. Etter omtrent en måned ble hun tilbudt en administrativ stilling som ikke påkrevde bruk av uniform. Klageren valgte imidlertid å takke nei til tilbudet og ble hjemme, uten lønn, frem til 3. februar 2007, da selskapet endret reglene om uniformbruk og tillot henne å vise frem korset. Domstolen vurderte at perioden mellom den 20. september 2006 og den 3. februar 2007, da klageren ble nektet å vise frem korset på jobb, utgjorde et inngrep i hennes rett til å gi uttrykk for sin religion. Ettersom inngrepet ikke kunne tilskrives staten direkte, måtte Domstolen vurdere hvorvidt staten under omstendighetene overholdt sine positive forpliktelser etter artikkel 9, altså om klagerens rett til fritt å gi uttrykk for sin religion var tilstrekkelig sikret i det nasjonale rettsystem og

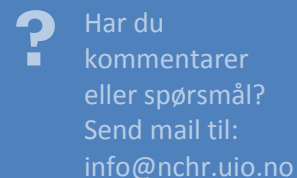
hvorvidt en rimelig balanse ble oppnådd mellom hennes og andres rettigheter. Som en lang rekke andre medlemsstater hadde Storbritannia ingen rettslige bestemmelser som regulerer bruk av religiøse plagg og symboler på arbeidsplassen. Domstolen viste til at ankeinstansen hadde kommet til at det ikke forelå noen krenkelse av artikkel 9, men at nasjonale domstoler både hadde vurdert kleskodens legitimitet og tiltakenes forholdsmessighet. Domstolen vurderte derfor at mangelen på spesiell beskyttelse i nasjonal lovgivning ikke i seg selv innebar at klagerens rett til å gi uttrykk for sin religion ved å bære religiøse symboler på jobb ikke var tilstrekkelig beskyttet. Domstolen viste til at dommerne i den nasjonale prosessen ved forholdsmessighetsvurderingen hadde vært enige om at formålet med kleskoden hadde vært legitimt, nemlig å kommunisere et visst image av selskapet og å fremme anerkjennelse for selskapets omdømme og besetning. Domstolen viste til en rekke forhold som nasjonale domstoler hadde tatt med i vurderingen, som at kleskoden hadde vært i bruk i flere år uten å skape noen problemer for verken klageren eller andre ansatte, at klageren hadde fremsatt en formell klage, men valgte å komme på jobb med korset synlig uten å vente på resultatene av klagen, at British Airways hadde behandlet saken på en samvittighetsfull måte og at klageren hadde blitt tilbudt en administrativ stilling med samme lønnsvilkår i perioden mellom september 2006 og februar 2007, og vedgikk at disse momentene representerte formildende omstendigheter i forhold til inngrepets alvor. Domstolen vedgikk dessuten at nasjonale myndigheter nøt en viss skjønnsmargin ved avveiningen av forholdsmessigheten av tiltak iverksatt av private selskaper overfor sine arbeidstakere. Ikke desto mindre kom Domstolen til at det i den foreliggende sak ikke hadde blitt funnet noen rimelig balanse. På den ene siden var klagerens ønske om å gi uttrykk for sin religiøse overbevisning; en grunnleggende rettighet, både fordi et sunt demokratisk samfunn må tillate og støtte pluralisme og mangfold, og også på grunn av den verdi kommunikasjon av ens overbevisning til andre har for et individ som har gjort religion til en sentral del av sitt liv. På den andre siden var arbeidstakerens ønske om å prosjektere et visst image. Domstolen vurderte at mens dette formålet utvilsomt var legitimt, hadde nasjonale myndigheter tillagt det for stor vekt. Klagerens kors hadde vært diskret og kunne ikke avlede oppmerksomheten fra hennes profesjonelle utseende. Det fantes ingen bevis på at bruk av andre, tidligere tillatte religiøse plagg, hadde hatt noen negativ effekt på British Airways sitt omdømme eller image. Domstolen viste videre til det faktum at selskapet hadde vært i stand til å gjøre endringer i kleskoden og tillate synlig bruk av religiøse symbolsmykker og at dette tydet på at det tidligere forbudet ikke var av avgjørende viktighet. Domstolen konkluderte med at det ikke forelå bevis på at andres interesser var krenket, og at nasjonale myndigheter mislyktes i å beskytte klagerens rett til å gi uttrykk for sin religion tilstrekkelig grad, i strid med statens positive forpliktelser etter artikkel 9. Domstolen fant, i lys av denne konklusjonen, ingen grunn til å undersøke anførselen om krenkelse av artikkel 14 sammenholdt med artikkel 9.

Domstolen behandlet deretter saken til den andre klageren. Klageren var kristen og jobbet som sykepleier på et pleiehjem. Pleiehjemmet hadde en kleskode basert på retningslinjer fra helsedepartementet, som bl.a. la til grunn at ingen halskjeder skulle bæres uten samtykke for å redusere faren for skader. Da nye uniformer ble innført i 2007 og korset klageren hadde hengende rundt halsen ble synlig, ble hun bedt av arbeidsgiver om å fjerne det. Da hun nektet, ble hun i november 2009 flyttet til en stilling hvor hun ikke utøvte sykepleieryrket; en stilling som i juli 2010 ble nedlagt. Klageren klaget saken inn for arbeidsretten med påstand om direkte og indirekte diskriminering, men retten avviste saken med begrunnelse om at det ikke fantes bevis på at klageren hadde blitt behandlet ugunstig i forhold til sine kollegaer som også ønsket å bære religiøse symboler.

Den avviste også påstanden om indirekte diskriminering, fordi den fant helsemyndighetens politikk å være forholdsmessig i forhold til formålet det søkte å oppnå. Også her fant Domstolen at klagerens beslutning om å bære korset på et halskjede på arbeidsplassen var et uttrykk for hennes religiøse overbevisning og at helsemyndighetenes nektelse av å tillate henne å bli i stillingen som sykepleier mens hun bar kjedet representerte et inngrep i hennes rett til å gi uttrykk for sin religion. Arbeidsgiveren var en offentlig myndighet og Domstolen måtte avgjøre hvorvidt inngrepet var nødvendig i et demokratisk samfunn for å søke å oppnå et formål etter artikkel 9(2). Det var enighet om at begrunnelsen for begrensningene i bruk av smykker var å beskytte helsen og sikkerheten til sykepleiere og pasienter. Domstolen viste til at den viktighet det var for klageren å gi uttrykk for sin religion ved å bære korset måtte veie tungt i vurderingen. Domstolen viste imidlertid til at hensynet til helse og sikkerhet som hadde vært begrunnelsen i den foreliggende sak, måtte veie tyngre enn den begrunnelse som var gitt i saken mot den første klageren. Dette var et område hvor nasjonale myndigheter måtte tilkjennes en vid skjønnsmargin, og sykehusets ledelse var bedre egnet til å ta avgjørelser vedrørende sikkerhet enn en domstol. Spesielt gjaldt dette i forhold til en internasjonal domstol, hvor det ikke hadde foregått noen direkte bevisføring. Domstolen kunne ikke konkludere med at tiltakene klageren hadde blitt utsatt for hadde vært uforholdsmessige. Inngrepet i klagerens rett til å gi uttrykk for sin religion var nødvendig i et demokratisk samfunn og det forelå således ingen krenkelse av artikkel 9. Liknende betraktninger gjorde seg gjeldende ved vurderingen av om det forelå en krenkelse av artikkel 14 sammenholdt med artikkel 9, og Domstolen fant derfor heller ikke at det forelå noen krenkelse av artikkel 14.

Domstolen gikk så over til å anvende de ovennevnte prinsipper i den tredje klagerens sak. Klageren var kristen og levde i den overbevisning at ekteskapet består av en mann og en kvinne. Forhold mellom likekjønnede anså hun for å være i strid med Guds vilje, og mente derfor at det ville være feil for henne å bidra til å skape en institusjon som likestilte homoseksuelt partnerskap med ekteskap. Fordi hun nektet å samtykke i å registrere sivile partnerskap, ble det iverksatt en disiplinærsak mot henne som endte med at hun mistet jobben. Domstolen fastslo at klagerens nektelse av å delta i registreringen av partnerskap mellom likekjønnede var direkte motivert av hennes religiøse overbevisninger, at de nevnte handlingene var omfattet av artikkel 9, og at artikkel 14 dermed kom til anvendelse. Domstolen la til grunn at sammenlikningsgrunnlaget måtte være en registrator uten religiøse innvendinger mot partnerskap mellom likekjønnede. Domstolen var enig i klagerens anførsel om at de lokale myndighetenes krav om at alle fødsels-, ekteskaps- og dødsregistratorer også skulle registrere sivile partnerskap, på grunn av hennes religiøse overbevisninger, hadde hatt en negativ virkning på henne. Ved avgjørelsen av om de lokale myndighetenes avgjørelse om ikke å tillate unntak for klageren og andre i hennes situasjon var å anse som indirekte diskriminering i strid med artikkel 14, måtte Domstolen vurdere hvorvidt denne politikken søkte å oppnå et legitimt formål og om den var forholdsmessig. Domstolen viste til ankedomstolen som hadde fremholdt at formålet som ble søkt oppnådd var å tilby en tjeneste som samsvarte med den overordnede politikken om å fremme like muligheter og hindre diskriminering. Domstolen minnet om sin rettspraksis etter artikkel 14, om at forskjellsbehandling på bakgrunn av seksuell legning krever særlig alvorlige grunner for å kunne rettferdiggjøres. Domstolen hadde tidligere også fremholdt at likekjønnede par er i en relevant liknende situasjon som ulikekjønnede par når det gjelder behovet for rettslig anerkjennelse og beskyttelse av sine forhold. Medlemsstatene nyter imidlertid en vid skjønnsmargin med hensyn til måten dette skal oppnås på i den nasjonale rettsorden, ettersom praksis på området stadig er under utvikling i Europa. Mot denne bakgrunn var det klart at formålet

de lokale myndighetene søkte å oppnå var legitimt. Spørsmålet var om tiltakene var forholdsmessige. Domstolen viste til at konsekvensene for klageren hadde vært alvorlige ettersom hun i siste instans mistet jobben. På den andre siden søkte de lokale myndighetene å sikre rettighetene til andre som også var beskyttet etter konvensjonen. Domstolen tillot generelt en vid skjønnsmargin når det gjaldt å treffe en rimelig balanse mellom konkurrerende konvensjonsrettigheter. Under alle disse omstendighetene, fant Domstolen at verken arbeidsgiveren som iverksatte en disiplinærsak mot klageren eller de nasjonale domstolene som avviste klagerens påstander om diskriminering gikk utover sin skjønnsmargin. Domstolen konkluderte dermed med at det ikke forelå en krenkelse av artikkel 14 sammenholdt med artikkel 9.

Har du
kommentarer
eller spørsmål?
Send mail til:
info@nchr.uio.no

Domstolen vurderte avslutningsvis den fjerde klagerens sak. Ansatt av et privat selskap med en politikk som påla arbeidstakere å tilby like tjenester til heteroseksuelle og homoseksuelle par, hadde klageren nektet å forplikte seg til å tilby psyko-seksual rådgivning til likekjønnede par. Dette hadde resultert i en disiplinærsak mot ham. Arbeidsretten hadde avvist hans påstand om å ha blitt utsatt for indirekte diskriminering, mens både ankeinstansen og retten hadde avvist hans anker. Domstolen aksepterte at klagerens innvending var direkte motivert av hans kristen-ortodokse tro vedrørende ekteskap og seksuelle forhold, og fremholdt at hans nektelse til å tilby rådgivning til homoseksuelle par var et uttrykk for hans religion og overbevisning. Statens positive forpliktelser etter artikkel 9, krever at den sikrer hans rettigheter etter den samme bestemmelsen. Domstolen måtte vurdere om staten overholdt sine positive forpliktelser og særlig hvorvidt det hadde oppnådd en rimelig balanse mellom de konkurrerende interessene i saken. Ved denne vurderingen måtte Domstolen ta i betraktning at klagerens tap av jobben var en alvorlig sanksjon med alvorlige konsekvenser. På den andre siden hadde klageren på frivillig vis meldt seg på Relates utdanningsprogram, vel vitende om at Relate hadde en likestillingspolitikk og at filtrering av klienter på bakgrunn av deres seksuelle legning ikke ville være mulig. Domstolen la til grunn at et individs avgjørelse om å tre inn i en arbeidskontrakt og å påta seg oppgaver som han vet vil påvirke hans frihet til å gi uttrykk for sin religiøse overbevisning ikke er avgjørende for spørsmålet om det har vært et inngrep i artikkel 9-rettigheter. Det er et moment som må tas med i vurderingen av om en rimelig balanse er oppnådd. For Domstolen var imidlertid det viktigste momentet, det faktum at arbeidsgiverens handling var initiert for å sikre implementeringen av en politikk som var ment å tilby tjenester uten å diskriminere. Staten hadde derfor en vid skjønnsmargin ved vurderingen av om det hadde en rimelig balanse mellom klagerens rett til å gi uttrykk for sin religiøse overbevisning var oppnådd og arbeidsgiverens interesse i å sikre rettighetene til andre. Domstolen vurderte at skjønnsmarginen i den foreliggende sak ikke var overtrådt og konkluderte med at nasjonale myndigheters avvisning av ankene i saken ikke utgjorde noen krenkelse av artikkel 9, verken alene, eller sammenholdt med artikkel 14.

*

*

*